

Skarbiec wiedzy, czyli nietypowy kurs języka łacińskiego i kultury antycznej dla nastolatków oraz zajęcia wspomagające dla ich rodziców

POWR.03.01.00-00-U174/17-00

Scenariusz zajęć

CHEMIA

Barwny świat starożytnych.

Alchemicy gdańscy i ich dociekania

Przyzwyczajaliśmy się do oglądania białych marmurowych posągów, kolumn czy ruin antycznych budowli. Wydaje się nam, że właśnie taki świat pozostawili po sobie w spadku Grecy i Rzymianie. Tymczasem starożytni uwielbiali kolory, i to bardzo żywe. Dzisiaj ślady tych upodobań kolorystycznych możemy podziwiać w muzeach, w zachowanych ruinach domów antycznych, czy też w budynkach publicznych, termach, bazylikach, świątyniach. Ale starożytni malowali nie tylko ściany: ozdabiali kolorem również naczynia, posągi – tak bogów, jak i ludzi – słowem wszystko, co ich otaczało.

Cel zajęć

- poznanie łacińskich nazw kolorów;
- poznanie naturalnych barwników pochodzenia mineralnego i roślinnego wykorzystywanych przez antycznych artystów;
- ukazanie sylwetek wybranych gdańszczan, którzy interesowali się alchemią.

Metody pracy

- metoda podająca - prezentacja;
- metoda praktyczna - ćwiczenia, gra interaktywna z wykorzystaniem Internetu (*Kahoot*);
- metoda aktywizująca - ćwiczenia praktyczne w grupach (w warsztacie malarza).

Środki dydaktyczne

- prezentacja multimedialna;
- karty pracy;
- sprzęt elektroniczny z dostępem do Internetu;
- materiały plastyczne - farby, pędzle;
- figury gipsowe przedstawiające antycznych bogów i herosów.

Przebieg zajęć

Na początku prowadzący przeprowadza krótką pogadankę z dziećmi, jak dzisiaj postrzegamy sztukę materialną starożytnych Rzymian. Na krótkiej prezentacji pokazuje barwny świat Wiecznego Miasta

i jego mieszkańców, wystrój rzymskich domów oraz rozmaitych przedmiotów użytkowych. Przy okazji przedstawia minerały i barwniki organiczne (cynober, ochra, minia ołowiana, alizaryna, aury pigment, azuryt, krzemian wapnia i miedzi, malachit, czarna kość lub winorośl, cerusyt), które Rzymianie wykorzystywali do uzyskania ulubionych kolorów.

Następnie dzieci pracują z kartami pracy wykonując kolejno ćwiczenia np. łączą nazwy kolorów z przedmiotami kojarzącymi się z tymi barwami. Dzieci odpowiadają po łacinie na pytania związane z barwami – o ich ulubiony kolor, o ten, którego nie lubią lub jakim kolorem dziś się czują.

W kolejnym etapie uczestnicy zajęć zostają podzieleni na cztery grupy, a ich zadaniem jest wcielenie się w starożytnych rzemieślników - malarzy, którzy muszą nałożyć odpowiednie barwy na posągi gipsowe, zgodne z gustem starożytnych Rzymian. Każda z grup otrzymuje gipsowy posąg np. Herkulesa lub bogini Hestii, farby oraz przybory malarskie. Zwycięża grupa, która w określonym czasie naniesie barwniki na całą powierzchnię rzeźby oraz stworzy dzieło zbliżone do rzymskich pierwowzorów.

Druga część zajęć zostaje poświęcona alchemii w Gdańsku. Na początku prowadzący wyjaśnia pochodzenie i zakres pojęcia alchemii, wskazuje główne obszary pozostające w sferze zainteresowań tej dziedziny nauki w starożytności i w wiekach późniejszych. Następnie przybliża sylwetki dwóch Gdańszczan parających się alchemią, czyli burmistrza Bartłomieja Schachmanna, zainteresowanego głównie praktycznym wykorzystaniem alchemii na potrzeby miasta oraz Adriana Pauli, profesora Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego, którego prace naukowe zmieniły postrzeganie wpływu metali na zdrowie, rozróżnienie temperamentów ludzkich, pozwoliły na dokładne poznanie bursztynu i jego właściwości.

Zakładane efekty zajęć:

Dzieci potrafią:

- wymienić nazwy kolorów po łacinie;
- posługiwać się tymi nazwami (w trzech rodzajach);
- wskazać najczęściej wykorzystywane w starożytności barwniki i kolory;
- wymienić gdańszczan, którzy interesowali się alchemią.

